

რომ სიმართლე და ცხოვრების საკითხების მიერ ნაკარნახევო, ქვემოთ არის თანაბრად საფუძვლებზე და მისი დასაბუთება იყო ყველაფერის, თუ გინდ იგი ისეთი განხილვისადაც იყო წარმოთქმული, რომელიც თქვენ იგი თავად უნებურად იყო გამოცხადებული. „სახალხო კანონი“ იმას კი არ აღაპარაკა, რომ „კოლხობა“-სა და მასზე ვიღაცამ რაღაც სიტყვა და ეს უროვნულ შეფუთვებზე და იქნა ხსენებული განხილვისადაც მიჩნეული, არამედ იმ ფაქტზე, რომ ეროვნული დაწესებულებები მისევე უნებურად „საჯაროდ დაძვებულ“ უნდა იყოს პირდაპირი დანიშნულება და იმ განხილვის, რომელიც მიუღებოდა დაფასავს ხსენებულ მსგეობათაგან ერთგულს სიკეთის დასაბუთებას, ამისთვის ურცხვად და საჯაროდ კიყვია შეუთვალის. მაშასადამე, ჰქონია, თუ არა „სახ. განხილვა“ უფლება ხონის წ. კ. ა. განყოფილების გამგეობის საქციელი უროვნული საქმის ჩაწინააღმდეგებელია?

ქვემოთადაც უნდა იყოს ის განხილვა—თქვენვე სიტყვით რომ დაგახსიათ—რომელსაც ასეთი მართვი აზრი ვერ შეუღწია.

„ნამუსტიკი ამტიკებს, რომ კავკასიის ახალგაზრდა რუსეთის უნივერსიტეტში რევოლუციონერებმა იგი ამბობს, რომ ადგილობრივი საზოგადოების პირველადი—კონსერვატიული მიდრეკილება საუკეთესო გავლენას იქონიებს ახალგაზრდაზე, თუ კი იგი სამშობლო მხარეში მიიღებს სწავლა-განათლებას. ამის დამამტკიცებელ საბუთად მას მოჰყავს ტუ. ქალთა უმაღლესი კურსების მსმენელი, რომელთაც ერთი საათითაც კი არ შეუწყვეტიათ მეცადინეობა, თუმცა იგინი იქაურ ვაჟებზე ნაკლებ ექსპანსიურნი არ არიან?.

განათეს უსაფუძვლოდ მჩინა აზრით, თითქმის ადგილობრივი შემოწირულობანი საქმით არ იქნება მომავალ უნივერსიტეტის შესახებ და მთელი ხარჯი რუსეთის ხაზინას დაწევნა მიემტვირთება.

რევოლუციონერი პრესა „საქარა-უზრობაზე“ სოვლის განაპირა ქვეყნებში უნივერსიტეტის გახსნას იმ დროს, როცა შიდა რუსეთის უმაღლესი სასწავლებლებსაც კი არ ჰყოფის სამეცნიერო ძალა. ეს აზრი რომ მივიღოთ, ერთგვარ მოჯადოებულ წრეში მოექცევივით: არ შეიძლება ახალი უნივერსიტეტის გახსნა, სანამ მეცნიერთა საქმით რიგები არ გვეყოლება; ხოლო პროფესორებს კი უნივერსიტეტებზე ვაძვებენ.

მიღწერ კავკასიაში უნივერსიტეტის დაარსება იმდენადვე საჭიროა, რამდენადც რუსეთის ცენტრში და ამიტომ მისი ერთი წუთით დაგვიანებაც კი შეუწყნარებელია.

ადგილობრივი კომიტეტის სურვილია. კვირის, 22 ივლისს, შუაღლისა, მგოსანი ონში იქმნება. აღიღან გავგზავრება უწყობს, ვილიან და კიარას. იქნა დაზარუნდება და ლექციას წაიკითხავს ონში.

სახელმწიფო სათათბიროს არჩევნების განხილვა. ქალაქის განხილვის სასტრუქტიუო ბიურომ 16 ივლისის 2 საათამდე სამსახურის მიხედვით სახელმწიფო-სათათბიროს საარჩევნო სიებში შეიტანა: რუსთა კურილდან—2,330 კაცი და საერთო—1,797.

გუშინდლამდე ქალაქის სასტრუქტიუო ბიუროში განცხადება შეიტანა ოთხმა პენსიონერმა და ბინის დამქარავეებმა. თხოვლობენ საარჩევნო სიებში შეტანას.

ნავაბატონის წყაროების დათვალიერება. 15 ივლისს, დღის მატარებლით, ნავაბატონის წყაროების დასათვალიერებლად გავგზავრენ: გუბერნატორი ა. გ. ჩერნიავსკი, ქალაქის მოურავი ა. ი. ხატისოვი, ქალაქის გამგეობის წევრი მ. ნ. სათხვევი, საგუბერნო ექიმი ქიქოძე, გუბერნატორის კანცელარიის მმართველი ბ. ნ. როსტოვი, მმონები ა. ს. შამოვი, პ. ა. გოთუა, ანტონოვი და სხვანი. მატარებლიდან გადმოვიდნენ საღურა ქსანჯაში, სადაც საუკუნისწინ უწყების ეტლებით მუხრანს ვაემგზავრენ. აქ დაათვალიერებენ ქსენონი და ნავაბატონისკენ ვაემგზავრენ. ნავაბატონში მართლაც დიდ-ძალი წყაროები აღმოჩნდა. წყალი ბლომად მოდის და კარგად თვისდება და გემოსია. წყაროს ბიზინს ტრეფლისში ამავე დღეს, საღამოთი, დაბრუნდნენ.

ქალაქის მოურავი ა. ი. ხატისოვი დასასვენებლად ხუთის კვირით მოსკოვში მიდის. წავა 20 ივლისს.

ორმაგი იტალიური სისტემა ქალაქის თვით-მმართველობის ბუჯეტისთვის. პრეზ. სიგერს გუშინ ქალაქის მოურავი ა. ი. ხატისოვთან იყო. და გადასცა საბოლოოდ შედგენილი ინსტრუქცია ქალაქის ბუჯეტისთვის რეორგანიზაციისა. საუბრის დროს ქალაქის მოურავთან პრეზ. სიგერსმა დაადასტურა, რომ ქალაქის ცენტრალური ბუჯეტისთვის ახალი ანგარიშები უნდა იქნას და ამ ფაქტს უმთავრესი ყურადღება სხვა განყოფილებებზე უნდა მიექცეს. პრეზ. სიგერსმა, რომელმაც თავის განმარტებულ 5,000 მან. მიღობა, პირაპირადად ტელიისში სამაგერ ჩამოვიდა, მაგრამ გუშინ ქალაქის მოურავს განუცხადა, ვაფასა და შრომას არ დაგზავდა და მომავალს ზღუდულში კიდევ ჩამოვიდა, რათა შეემაღლა, საქმე როგორც დონეზე იქნება მიზნად დაყენებულია.

პანაშვიდი იაკობ გოგებავილის სულის მოსახსენებლად. კვირას, 15 ივლისს, იაკობ გოგებავის მიწის ბიზინს პირად კარგად იცნობდა; უფროსი—განხილვის ბიურომ ვადასტურებდა წერილებს. მიუხედავად ამისა, იქაურ ცხოვრებას მინც ვერ შევითვალის. გული აქეთ-მანც იწვევდა. მოძრაობის დროს ძალიან მინდობდა ჩამოსვლა, მაგრამ ჩემმა თანამემამულეებმა დამიქირეს, შენ აქ უფრო სასარგებლო იქნებოდა. დაგერი, მაგრამ საქმისთვის კი გამოუსადეგარი ვაგები. საზოგადოებას სრულიად ჩამოგზავნიდა.

ელენე გულ-მოდინე უფლებდა ეყრს. ვანოს სკამი ახლო მიედგა და სწინად გადაქცეულიყო. შალვას ისევ ნაფლანია სხე ჰქონდა, მაგრამ მანც გონივრითა და გატაცებით დაპარაკობდა. მხოლოდ ხანდისხან შეგრდებოდა ხოლმე, ჩაჟიქრდებოდა, თანხე ხელს გადაისვამდა და განაგობდა.

ექვი ამბებდა. ვი თუ ყველაფერი ამოა-მეთქი. ფილოსოფიას დაწვავდი. ბევრს ვეითხოვდი, ხარბად. ჯერ პოლიტიკის ფილოსოფიამ გამოიტაცა, მერე ტროსტის მოძღვრებამ ჩამიქირა კლანკები, განვმარდა ქალაქსა. მიერუბულ სოფელში პატარა მიწა შევიძინე და მუშაობა დავიწყე. გარეუფლად თითქმის კმაყოფილი ვიყავი, მაგრამ გვრძობდა, გულის სიღრმეში რაღაც ბოროტი გრძობები იდებებდა. ასევე იქაურ ცხოვრებაც მომეზარდა... ეს მაგრამ რად ვაიმობთ ყველა ამას? მანცა და მანცა რა საინტერესოა თქვენთვის!

მე მინდა ორი გვიამობო, შალვა, მე ძალიან მინდა,—ისე გულწრფელად უთხრა ელენემ, რომ შალვამ განაგრძო:

ორი-სამი წლის ასაკითურმა ცხოვრებამ ცხვირიდან ძარი მიდი-

წილის გარდაცვალების მეორე მკვლელებს, ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების გამგეობის თაოსნობით დიდუბის ეკლესიაში გარდახდოდა იქნა წიგნი და პანაშვიდი განსვენებული სივრცეში და საზოგადო მოღვაწის სულის მოსახსენებლად. ხალხი ნაკლებად დაესწრო, რაც აისახება იმით, რომ უმარადესობამ არ იცოდა, თუ ამ დღისთვის წიგნი და პანაშვიდი იყო დანიშნული.

თავის მოკვლის განხილვა. 15 ივლისს, საღამოს 8 საათზე, კარბოლის სიბავე დალია 24 წლის ქალიშვილი მარია ივანეს ასული ანთონისა, რომელიც ფოთის ქუჩაზე, სახლში № 9 სცხოვრობს. გრძობდა დაკარგული ქალი სამკურნალო დახარების ამომსახენად მიხედვით ვადამყოფში წაიყვანეს. თავის მოკვლის განხილვის მიზეზი გამოურკვევლია. ქალის სიცოცხლე განსაცდელშია.

ქალაქის გამგეობის წევრნი თნი ალ. მ. და ნ. ი. არღუთისკი-ლოგორუკოვსკი, რომელიც დასახლებულად არიან წასულნი, ტელიისში 19 ივლისს დაბრუნდნენ.

მოხალისეთა რაზმები ტუ. რკინის გზის სატენიკო სასწავლებლისა 14 ივლისს, საღამოს მატარებლით პეტერბურგს წავიდნენ.

კავკასიის შინა მრეწველობის მანუფაქტურის წინაშე ნამგზინის თანამეწვემ სენატორმა გ. ა. ვატაქიამ და კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მმართველმა ნ. ფ. რულოვმა დაათვალიერეს.

ფოსტა-ტელეგრაფის რევიზია. პეტერბურგიდან გამოგზავნილმა მოხელემ ფრანკმა 14 ივლისს ტელეგრაფის კანტონის რევიზია დაასრულა და სატელეგრაფო კანტონის რევიზიას შეუდგა.

ქალაქის ხარჯთ-ღირებვის პროექტის განხილვის ქალაქის გამგეობა, აგრეთვე კვირა, შეუდგა. პროექტის განხილვებულ კრებებში აქვს უკვე-დღე: ნაშუადღევს 2 საათი.

1812 წლის სამამულიშვილო ამის აღსანიშნავად განხარხულ დღესასწაულის პროგრამა ქალაქის გამგეობამ დასამტკიცებლად გუბერნატორს წარუდგინა.

ექსკურსია კიევიში. 8 ავგისტის ქუთაისიდან კიევისკენ მიემგზავრება კიევის კომიტეტული ინსტიტუტის სტუდენტთა ექსკურსია ი. ლუტისხელმძღვანელობით. ჩაწერა და ხვედრი ფულის, 7 მანეთის, გამოგზავნა 25 ივლისამდის შეიძლება შემდეგის მისამართით: დ. ჩხარა ი. ს. ლუტიძე.

ტელიისში დაბრუნდა ახალგაზრდა მამაკარი ბ-ნ კოტე ქავთარაძე, რომელიც დასავლეთ საქართველოში იყო წასული ქართველთა შორის შესაკრებლად. ბ-ნ ქავთარაძეს ფორად საფულისხმო და ძვირფა-

სი ტიპები დაუხატნია აქარვლების, სალხების, მგერვლების, აფხაზების, აქვს ქალების, კაცებისა და ბავშვებისა. მსურველთა შეუქლიანთ ნახვა და ყიდვა ბ-ნ ქავთარაძის ბინაზე; სასახლის ქუჩა, სასტუმრო პალეო-როალი. ბ-ნი ქავთარაძე 19 ივლისს გაემგზავრება რაქა-ლუჩხუმისკენ აკაის მოგზაურობის დასასურათებლად.

ამას წინაღ ხვეწს ვაზეთში მოხსენებული გეკონდა, რომ ტერენტევის არყის ახალ ქარხნის ფირმა ვადგებოდ და მათა სესიონების არყის სახელად ფირმას, ჩემი იარლიკების მსგავს იარლიკებით მსყიდველნი შეცდობაში შეგყავს. ამის თაობაზე აღძრული დავა ბრალმდებელთა უკვე მოსპო და „მ. სესიონის“ ფირმა უნდა შეუღლოდ სცნო.

იოსებ მუხრანაძე ვაზეთის გამგეობაზე, რომ მას დაუკარგავს უფალი პასპორტი. მოკვლელსა სთხოვს დაუბრუნოს შემდეგის მისამართით: ავჭალის ქუჩა, გუწყაძის ტრეფილობის საწყობში.

14 ივლისს ტელიისში 51 უპასპორტო შეიპრეს.

საზოგადოებრივი ღა კრებები. 19 ივლისს დედათა საეპარქიო სასწავლებელში დეკანოზ მ. მახათაძის თავმჯდომარეობით დაიწყება კრებები იმ კომისიის, რომელიც არჩეული იქნა შარშან მომხდარ საქართვე-

ლოს საექსპროსოს სამოღვაწის კრებაზე. კომისიამ უნდა განხილოს ის საქითები, რომელიც კრებას, დროს უნდა იქმნას და მისი განხილვისას უნდა იქმნას განხილვისას.

„საქართველოს საეპარქიო სასკოლო საბჭოს“ თავის შექმნის შესახებ. კომისიამ უნდა დაადასტუროს და იმ აზრს დაადასტუროს, რომ მისი მთელის შემდგომი 7,000 მანეთზე ნაკლებად არ მიიქცება.

საქართველოს საეპარქიო სასკოლო საბჭოს თავის შექმნის შესახებ კრებაზე დადგინდა: 1) სამამულიშვილო ომის აღსანიშნავად დღესასწაული გამართოს 11 ოქტომბერს, 2) 200 მან. გადასდოს წიგნაკებისა და ხელმწიფე იმპერატორის ალექსანდრე I სურათების დასაბეჭდად, რომლებიც მოსწავლეთ უფასოდ დაუჩვიდებოთ და 3) დღესასწაულის დაწვევითობით პროგრამის შედგენა დეკანოზებს მ. მახათაძესა და რაზუმოვსკის მიანდოს.

თ ე ლ ა ბ ი

შაბათს, 14 ივლისს, ტელიისიდან მომავალ დილოჯანს, შუაშობის მახლობლად (თელავიდან რვა ვერსია) ყანაღები დასცემიან და ვაუძარცვათ. ერთი მგზავრი მოუკლათ.

ნაკრები

(გურნალ-განხილვის) გავ. „შეკოლი ი ვინა“ ი მეთაურ წერილში ვრცლად ეხება კავკასიაში უნივერსიტეტის დაარსების საკითხს და ამბობს:

„ამ საკითხს ორმოცი წლის ისტორია აქვს. კავკასიაში უნივერსიტეტის დაარსების საკითხი 50-იან და 60 წელს გამოიქცა. თვალსაჩინო შემოწირულობანი ნათლად ამტიკებენ, თუ რამდენად საჭიროა კავკასიისთვის უნივერსიტეტი. მართლაც, კავკასიის დაუშვრელი სიმდიდრე დღემდე გამოუკლებელი და გამოუყენებელი რჩება; ჩვენს თვალ წინ იღუპება ფასდაუღებელი ნაშთები წარსულისა. რუსეთის განაპირა ქვეყნების მრავალ კოლოკავს გულმოდგინეთ ივლევს პარიზის სორბონა და პარიზის სამეცნიერო აკადემია; უკველოდ იკარგება მრავალი იურიდიული ხასიათის ხეყვეულობა.

გაკითხვებისა და ყოყმანის მიზეზი მთავრობის პოლიტიკურ დაღვრინებაში იმალება: იგი კულტურის პირველ ხარისხიდან საკითხის პოლიტიკურის თვალსაზრისით ზომავს. მის ჰგონია, მაგ., რომ კავკასიის უნივერსიტეტი საშიში იქნება რუსეთის ერთობისა და მთლიანობისათვის და რვა-ქციონური პრესაც ხელს უწყობს მთავრობის ასეთ მტდარ აზრის განვრცობას“.

განხილვის საგნებით არღვევს ასეთს უსაფუძლო მოსაზრებაზე დამყარებულ მსგედლებას და წერს.

ახალი აზრები

მხცოვან მგოსნის აკაის მოგზაურობა რაჭა-ლეჩხუმისკენ. ჩვენი დიდი მგოსანი ამ დღებში ქუთაისიდან ტელიისს დაბრუნდა, სადაც ამ ფაქტს იხყავება. ტელიისიდან რაჭა-ლეჩხუმისკენ ვაემგზავრება. ტელიისში, აგრედემ იმ დაბნოვლებში, რომელსაც საყვარელი მგოსანი ესტუმრება, შემდგარი საგანგებო კომიტეტები, რომლებმა მიხანსაც შეადგენს, რაც შეიძლება, რიგინად მოუწყოს ეს მგზავრება დიდებულს თანამემამულეს. აკაი ტელიისიდან ვაემგზავრება ოთხშაბათს, 13 ივლისს, დღის მატარებლით, მისის მოღვაწეობის პატივისცემელთა თანხლებით. ერთს დღეს ქუთაისში დარჩება. პარასკევს, 20 ივლისს, როინის პირის გზატკეცილით ეტლით ონისკენ ვაემგზავრება. დამეს გაათვეს კრებოლისა, ან ტელიისში. 21 ივლისს ინახულგებს დიდის რაქის ერისთავის ციხე-დარბაზს ბარაკონში და უძველეს ტაძარს. ღამეს გაათვეს ბარაკონშივე, თანხმად

ახალი აზრები

მხცოვან მგოსნის აკაის მოგზაურობა რაჭა-ლეჩხუმისკენ. ჩვენი დიდი მგოსანი ამ დღებში ქუთაისიდან ტელიისს დაბრუნდა, სადაც ამ ფაქტს იხყავება. ტელიისიდან რაჭა-ლეჩხუმისკენ ვაემგზავრება. ტელიისში, აგრედემ იმ დაბნოვლებში, რომელსაც საყვარელი მგოსანი ესტუმრება, შემდგარი საგანგებო კომიტეტები, რომლებმა მიხანსაც შეადგენს, რაც შეიძლება, რიგინად მოუწყოს ეს მგზავრება დიდებულს თანამემამულეს. აკაი ტელიისიდან ვაემგზავრება ოთხშაბათს, 13 ივლისს, დღის მატარებლით, მისის მოღვაწეობის პატივისცემელთა თანხლებით. ერთს დღეს ქუთაისში დარჩება. პარასკევს, 20 ივლისს, როინის პირის გზატკეცილით ეტლით ონისკენ ვაემგზავრება. დამეს გაათვეს კრებოლისა, ან ტელიისში. 21 ივლისს ინახულგებს დიდის რაქის ერისთავის ციხე-დარბაზს ბარაკონში და უძველეს ტაძარს. ღამეს გაათვეს ბარაკონშივე, თანხმად

ახალი აზრები

მხცოვან მგოსნის აკაის მოგზაურობა რაჭა-ლეჩხუმისკენ. ჩვენი დიდი მგოსანი ამ დღებში ქუთაისიდან ტელიისს დაბრუნდა, სადაც ამ ფაქტს იხყავება. ტელიისიდან რაჭა-ლეჩხუმისკენ ვაემგზავრება. ტელიისში, აგრედემ იმ დაბნოვლებში, რომელსაც საყვარელი მგოსანი ესტუმრება, შემდგარი საგანგებო კომიტეტები, რომლებმა მიხანსაც შეადგენს, რაც შეიძლება, რიგინად მოუწყოს ეს მგზავრება დიდებულს თანამემამულეს. აკაი ტელიისიდან ვაემგზავრება ოთხშაბათს, 13 ივლისს, დღის მატარებლით, მისის მოღვაწეობის პატივისცემელთა თანხლებით. ერთს დღეს ქუთაისში დარჩება. პარასკევს, 20 ივლისს, როინის პირის გზატკეცილით ეტლით ონისკენ ვაემგზავრება. დამეს გაათვეს კრებოლისა, ან ტელიისში. 21 ივლისს ინახულგებს დიდის რაქის ერისთავის ციხე-დარბაზს ბარაკონში და უძველეს ტაძარს. ღამეს გაათვეს ბარაკონშივე, თანხმად

ახალი აზრები

მხცოვან მგოსნის აკაის მოგზაურობა რაჭა-ლეჩხუმისკენ. ჩვენი დიდი მგოსანი ამ დღებში ქუთაისიდან ტელიისს დაბრუნდა, სადაც ამ ფაქტს იხყავება. ტელიისიდან რაჭა-ლეჩხუმისკენ ვაემგზავრება. ტელიისში, აგრედემ იმ დაბნოვლებში, რომელსაც საყვარელი მგოსანი ესტუმრება, შემდგარი საგანგებო კომიტეტები, რომლებმა მიხანსაც შეადგენს, რაც შეიძლება, რიგინად მოუწყოს ეს მგზავრება დიდებულს თანამემამულეს. აკაი ტელიისიდან ვაემგზავრება ოთხშაბათს, 13 ივლისს, დღის მატარებლით, მისის მოღვაწეობის პატივისცემელთა თანხლებით. ერთს დღეს ქუთაისში დარჩება. პარასკევს, 20 ივლისს, როინის პირის გზატკეცილით ეტლით ონისკენ ვაემგზავრება. დამეს გაათვეს კრებოლისა, ან ტელიისში. 21 ივლისს ინახულგებს დიდის რაქის ერისთავის ციხე-დარბაზს ბარაკონში და უძველეს ტაძარს. ღამეს გაათვეს ბარაკონშივე, თანხმად

ახალი აზრები

მხცოვან მგოსნის აკაის მოგზაურობა რაჭა-ლეჩხუმისკენ. ჩვენი დიდი მგოსანი ამ დღებში ქუთაისიდან ტელიისს დაბრუნდა, სადაც ამ ფაქტს იხყავება. ტელიისიდან რაჭა-ლეჩხუმისკენ ვაემგზავრება. ტელიისში, აგრედემ იმ დაბნოვლებში, რომელსაც საყვარელი მგოსანი ესტუმრება, შემდგარი საგანგებო კომიტეტები, რომლებმა მიხანსაც შეადგენს, რაც შეიძლება, რიგინად მოუწყოს ეს მგზავრება დიდებულს თანამემამულეს. აკაი ტელიისიდან ვაემგზავრება ოთხშაბათს, 13 ივლისს, დღის მატარებლით, მისის მოღვაწეობის პატივისცემელთა თანხლებით. ერთს დღეს ქუთაისში დარჩება. პარასკევს, 20 ივლისს, როინის პირის გზატკეცილით ეტლით ონისკენ ვაემგზავრება. დამეს გაათვეს კრებოლისა, ან ტელიისში. 21 ივლისს ინახულგებს დიდის რაქის ერისთავის ციხე-დარბაზს ბარაკონში და უძველეს ტაძარს. ღამეს გაათვეს ბარაკონშივე, თანხმად

ბრძოლები ბურჟუაზიაში

(შემდეგი) — სხვა, შალვა, ახლა კრატა შენი ამბავიც გვიამბე. სად იყავი, რას აქეთებდი?

— ისევე თქვენი ამბავი მოამბეთ, თორემ ჩემს თავ-განდასავალს თუ მოგეყვით, თქვენთვის ვერაფერი სასიამოლო იქნება.

— ნუ თუ? რაღაც ძნელი დასაჯერებელია. ახალგაზრდაობაში სკეპტიკი იყავი, და სკეპტიკს კი ძნელად თუ რამე დაუბრუნებს საფუძვლიანად სულს სმშვიდებს. კიდევ ერთი რამ მაკვირვებს: ჩემის აზრით, მიუხედავად შენის დაუდგომელ ხასიათისა, ყოველთვის ადვილად ვთავისებოდი ყოველგვარ მდგომარეობას,—მიმდებ წარმოსთქვა ვანომ და ისე შეხედ შალვას, თითქმის იმისაგან დადასტურების ფილოსო.

შალვამ აღარაფერი უთხრა. მხოლოდ ტურნებზე ვადაპარა ლიმილი, რომელიც დარდიანი გამომტყველებს მისცა მთელ სახეს.

— ვინ იცი, იქნება ვერცე იყო! — მოკლედ უპასუხა შალვამ და დარდიანი თვალისაგან მისი შერტა.

— მაინც სად იყავი ამ თხუთმეტ წელიწადს? — კვლავ შეეკითხა ვანო და შალვას გვერდით ჩამოჯდა.

— ხან საფრანგეთში, ხან ინგლისში.

— სწავლობდი საღმრეთო, თუ... — ქალბებთან არშეუბნას ვსწავლობდი,—სიტყვა ვაყვევებინა შალვამ და ელენეს გადახედა.

— მერე, კარგად შეისწავლეთ ვხხელობა? — შეეკითხა ელენე და სახეზე დაიწინის ლიმილი ვადაურბინა.

— მე არა ვაზრობ,—პასუხის ნაცვლად წაილულულა შალვამ.— მთელი ჩემი სიცოცხლე ტრფობის სასხეგრბლობაზე დასწყო.

— მაშ, ესლა საარშეკო ქარხანას ვაეთებთ? — კვლავ შეეკითხა ელენე.

— ელენე, კარგი, გეყოფა! შალვამ ხომ მაგ აზრით არა სთქვა? — სკლილობდა ვანო უხერხული კითხვა ვადაუუჩვიებინა.

— ძალიან კარგად მესმის, რა აზრითაცა სთქვა მანც სანტერესოა... — შალვამ პასუხი არ გასცა.

— სოკილი — დემოკრატების კრების შესახებ დაწერილობითი ცნობები ხომ არა გაქვს? უკველითა ყურნალ — ვაზეთებს ჩამოიტანდი,— ვითარცა კრატა ხნის უხერხულ სიჩუმის შემდეგ ვანომ.

— არც ერთი განხილვა არ ჩამომიბრანია. რაიცა შეიგება სოკილი-დემოკრატების კრებას, ღმერთმანი, არც კი ვიცი, იყო ასეთი კრება საღმრეთო თუ არა.

— რას ამბობ, კაცო, მთელი ქვეყანა მაგ კრებაზე ლაპარაკობს! — ვაიკვირვა ვანომ.

— ჩემს ყურამდის ამ ამბავს არ მოუღწევია. სხვებმა პრაფერი მოთხრეს, მე კი არავისთვის მივითავას.

— ვანო დაწუჭდა, ჩაჟიქრდა. დაიწყო ოთახში სიარული. დრო-გამოშვებით შალვას უტყვროდა.

— ისევე აპირებ წასვლას, თუ აქ დარჩებით? ჰკითხა ელენემ.

— აქ დარჩები, არ მგონია, თუ არა მეყვარებოდა ჩვენს მხარე. საფრანგეთში ძალიან ვაგზინარდი. და-კვიხლობდი პარლამენტის წევრებს.

— ვანო, შალვა, ახლა კრატა შენი ამბავიც გვიამბე. სად იყავი, რას აქეთებდი?

— ისევე თქვენი ამბავი მოამბეთ, თორემ ჩემს თავ-განდასავალს თუ მოგეყვით, თქვენთვის ვერაფერი სასიამოლო იქნება.

— ნუ თუ? რაღაც ძნელი დასაჯერებელია. ახალგაზრდაობაში სკეპტიკი იყავი, და სკეპტიკს კი ძნელად თუ რამე დაუბრუნებს საფუძვლიანად სულს სმშვიდებს. კიდევ ერთი რამ მაკვირვებს: ჩემის აზრით, მიუხედავად შენის დაუდგომელ ხასიათისა, ყოველთვის ადვილად ვთავისებოდი ყოველგვარ მდგომარეობას,—მიმდებ წარმოსთქვა ვანომ და ისე შეხედ შალვას, თითქმის იმისაგან დადასტურების ფილოსო.

შალვამ აღარაფერი უთხრა. მხოლოდ ტურნებზე ვადაპარა ლიმილი, რომელიც დარდიანი გამომტყველებს მისცა მთელ სახეს.

— ვინ იცი, იქნება ვერცე იყო! — მოკლედ უპასუხა შალვამ და დარდიანი თვალისაგან მისი შერტა.

— მაინც სად იყავი ამ თხუთმეტ წელიწადს? — კვლავ შეეკითხა ვანო და შალვას გვერდით ჩამოჯდა.

— ხან საფრანგეთში, ხან ინგლისში.

— სწავლობდი საღმრეთო, თუ... — ქალბებთან არშეუბნას ვსწავლობდი,—სიტყვა ვაყვევებინა შალვამ და ელენეს გადახედა.

— მერე, კარგად შეისწავლეთ ვხხელობა? — შეეკითხა ელენე და სახეზე დაიწინის ლიმილი ვადაურბინა.

— ვანო, შალვა, ახლა კრატა შენი ამბავიც გვიამბე. სად იყავი, რას აქეთებდი?

— ისევე თქვენი ამბავი მოამბეთ, თორემ ჩემს თავ-განდასავალს თუ მოგეყვით, თქვენთვის ვერაფერი სასიამოლო იქნება.

— ნუ თუ? რაღაც ძნელი დასაჯერებელია. ახალგაზრდაობაში სკეპტიკი იყავი, და სკეპტიკს კი ძნელად თუ რამე დაუბრუნებს საფუძვლიანად სულს სმშვიდებს. კიდევ ერთი რამ მაკვირვებს: ჩემის აზრით, მიუხედავად შენის დაუდგომელ ხასიათისა, ყოველთვის ადვილად ვთავისებოდი ყოველგვარ მდგომარეობას,—მიმდებ წარმოსთქვა ვანომ და ისე შეხედ შალვას, თითქმის იმისაგან დადასტურების ფილოსო.

შალვამ აღარაფერი უთხრა. მხოლოდ ტურნებზე ვადაპარა ლიმილი, რომელიც დარდიანი გამომტყველებს მისცა მთელ სახეს.

— ვინ იცი, იქნება ვერცე იყო! — მოკლედ უპასუხა შალვამ და დარდიანი თვალისაგან მისი შერტა.

— მაინც სად იყავი ამ თხუთმეტ წელიწადს? — კვლავ შეეკითხა ვანო და შალვას გვერდით ჩამოჯდა.

— ხან საფრანგეთში, ხან ინგლისში.

— სწავლობდი საღმრეთო, თუ... — ქალბებთან არშეუბნას ვსწავლობდი,—სიტყვა ვაყვევებინა შალვამ და ელენეს გადახედა.

— მერე, კარგად შეისწავლეთ ვხხელობა? — შეეკითხა ელენე და სახეზე დაიწინის ლიმილი ვადაურბინა.

— ვანო, შალვა, ახლა კრატა შენი ამბავიც გვიამბე. სად იყავი, რას აქეთებდი?

— ისევე თქვენი ამბავი მოამბეთ, თორემ ჩემს თავ-განდასავალს თუ მოგეყვით, თქვენთვის ვერაფერი სასიამოლო იქნება.

— ნუ თუ? რაღაც ძნელი დასაჯერებელია. ახალგაზრდაობაში სკეპტიკი იყავი, და სკეპტიკს კი ძნელად თუ რამე დაუბრუნებს საფუძვლიანად სულს სმშვიდებს. კიდევ ერთი რამ მაკვირვებს: ჩემის აზრით, მიუხედავად შენის დაუდგომელ ხასიათისა, ყოველთვის ადვილად ვთავისებოდი ყოველგვარ მდგომარეობას,—მიმდებ წარმოსთქვა ვანომ და ისე შეხედ შალვას, თითქმის იმისაგან დადასტურების ფილოსო.

შალვამ აღარაფერი უთხრა. მხოლოდ ტურნებზე ვადაპარა ლიმილი, რომელიც დარდიანი გამომტყველებს მისცა მთელ სახეს.

— ვინ იცი, იქნება ვერცე იყო! — მოკლედ უპასუხა შალვამ და დარდიანი თვალისაგან მისი შერტა.

— მაინც სად იყავი ამ თხუთმეტ წელიწადს? — კვლავ შეეკითხა ვანო და შალვას გვერდით ჩამოჯდა.

— ხან საფრანგეთ

შემდეგ შეუშვებენ საარჩევნო სადგომში. თუ კომისიის ექვი რაიმე დაზარალება, შეუძლიან, გარდა ზემო-ხსენებულისა, სხვა მოწოდება რაიმე მოსთხოვონ პიროვნების შესაძრე-ბლად.

საარჩევნო კომისია შესდგება თავ-მჯდომარისა და სამ ამომრჩეველ თავან მოწვეულ წევრისაგან. ამ კომისიებს შეუძლიან პარტია კოზი-სიებიც დაარსონ, მაგალითად მიკე-მულ ხმათა დასათვლელად.

საარჩევნო კომისიის გადაწყვეტი-ლებას ძალა მხოლოდ მაშინ აქვს, როდესაც მონაწილეობს თავმჯდო-მარე და ორი წევრის არა ნაკლები.

საარჩევნო ბარათი (ბლანკი) უბ-რადლო ქალაქში შეიძლება დაიწე-როს, დაიბეჭდოს, მხოლოდ ისე კი, რომ წაიკითხვა ადვილი იყოს. ბლან-კი უშუალოდ რუსულად უნდა და-იწეროს.

საარჩევნო სიაში დაწერილი უნ-და იყოს კანდიდატის: სახელი, მამის სახელი და გვარი, წოდება ან ნომე-რი, რომლითაც იგი საარჩევნო სია-ში არის შეტანილი. ბარათში წაშ-ლილი არაფერი უნდა იყოს, არც შესწორებული, თორემ ძალა არ ექნება.

საარჩევნო ბარათის დაწერა იქაც შეიძლება, სადაც არჩევნები, განსა-კუთრებით ამისთვის მიწინააღი-თა-ნი. ამ ოთახში ერთად ორი კაცი შესვლა არ შეიძლება.

საარჩევნო ბარათში მხოლოდ იმ-დენი კაცი უნდა ჩაიწეროს, რამდენიც ამომრჩეველია. თუ ამომრჩეველები მეტი აღმოჩნდა, ყურადღებულად დარჩება და ჩაწერის შემთხვევაში მხოლოდ თავში დაწერილებს მიიღებენ მხედ-რელობაში. ერთი გვარი რამდენ-ჯერაც უნდა გამოვლინოს ბარათში, მაინც ერთ ხმად ჩაითვლება.

დაწერილი ბარათი უნდა ჩაიდებს ქალაქის თვითმმართველობის მიერ მიკემულ კონვერტში. მხოლოდ ერთი საარჩევნო ბარათი უნდა ჩაიდებს და დაბეჭდოს ხოლმე, ბეჭდის და-კვრა არ ესაჭიროება. თუ კონვერ-ტში რამდენიმე საარჩევნო ბარათი აღმოჩნდება, ყველას ძალა ეკარგე-ბა და გაბათილებულად ჩაითვლება. თუ კონვერტს თვითმმართველობის ბეჭედი არ აკრავს, ან გახეულ-გა-ფუჭებულია, არ მიიღებენ.

დაბეჭდილი ბარათის კონვერტს ამომრჩეველი მისცემს ყრილობის თავმჯდომარეს, რომელიც შემოწ-მების შემდეგ საარჩევნო ყუთში ჩა-ავლებს. სახელიან განცხადებას კუ-პონს მოაკრინ და ამომრჩეველს უბრუნებენ (ამისთანა ქალაქებში დამატებით არჩევნებზე პიროვნების შესაძრეზებალ დასცხადება) როცა ამომრჩეველი დაწმუნდება, ჩემი ბარათი საარჩევნო ყუთში ჩაავდესო ზემოხსენებულ განცხადებას მიიღებს და წაშობა.

საარჩევნო ბარათების მიღება დაი-წყება დღის ცხრა საათზე და გა-ნის მოვლენიერ თვალს მათი მოა-რიდა.

— საწყალი ნინო! — ყრულს, მაგრამ გრძობით აღმოხდა ელენეს.

— რაშია საქმე? — დღის წილუ-ლულა შალვამ და მაგისდას დაეკრ-ნო.

— არაფერი. ნინო მომავონდა.

შალვას ცემა ოღობა დასახა; თი-თქოს ჯულმატ კი ცემა შესწყვი-ტოა.

— სდ არის ნინო? — რამდენისამე ხნის სიწუმის შედეგ იქონა შალვამ.

— სამარეში.

მეხვიით მოესმა ეს სიტყვა. თვალთ დაუხებლად.

— სამარეში! — ამის თქმა და მოა-ხერხა.

3.

სიკვდილი არასოდეს არ უგრძენია ასე ძალიან სიბოლოვე სიკვდილისა. შალვა იხრჩოდა თავის ოთახში. ასე გონა, გულზე უხარ-მხარო ლო-ლი ადგესო. კერი, კვლები, მიერი მოწკაბილებდა ოთახისა თითქმის გულ-დასკრამდა. სიკვდილი რაოდენი საიდუმლოებაა დღევანდელი ამ სი-ტყუაში მიცვლებული ბევრი უნა-ხავს, მაგრამ არც ერთხელ საიდუმ-ლოება სიკვდილისა ისეთი სიძლი-ერით არ აღმართულა იმის წინ, რო-გორც ხლა. მიცვლებულს რომ უყურებდა, მხოლოდ გვაძვება ხელა-ცდა. სრულად გულ-გრილად დას-კეროდა ყვაილებით შემკულ კუ-ბოს და უყვირდა, სხვები რომ სტი-როდნენ. არც თავისი სიკვდილისა შეჭმინებია. ერთხელ ამხანაგთან იყო. იმ ამხანაგს თავის ქალა ჰქონდა, ანა-ტომიასა სწავლობდა. ვიღაც მოც-ლილი ყმაფისი თავის ქალზე წა-წერა: „მადამონა! გახსოვდეს, მე ის ვიყავი, რაც შენა ხარ და შენც ის

თავლება საღამოს (ცხრა საათზე. 9 საათის შემდეგ ბარათებს აღარ მი-იღებენ. ბარათის მიღების დაწყებამ-დე თავმჯდომარე ამომრჩევლებს უნდა უჩვენოს საარჩევნო ყუთი და დაარწმუნოს, რომ შიგ არა არის რა და არც ნახევრები აქვს, გარდა ერთისა, საარჩევნო ბარათების ჩასა-გდებად. შემდეგ ყუთს კლიტეს დაა-დებენ და ბეჭედს დაარტყავენ და იმ „პარტიკულა“, რასაც ბეჭედს და-სვენ, თავმჯდომარესა და კომისიის წევრებს ხელი აქვთ მოწერილი. რო-ცა არჩევნები გათავდება, საარჩევნო ყუთს დაბეჭდვენ, გამოაცხადებენ რამდენი ბარათი ჩაუგდიათ და შეად-გენენ ოქსს.

კომისია, ვიდრე საარჩევნო ყუთის გოლებს შეუდგებოდეს, გასინჯავს, ხომ არა უფიანია ბეჭედისა-თვის, ხელუხლებელია და ამის თა-მაზე დაკოქსა სწერენ. საარჩევნო ბარათების გადასინჯვის შემდეგ ნამ-დვილს ბარათებს ცალკე დააწყობენ ნომრებად.

ბარათში დასახლებულს გვარი იწერება უშუალოდ კომისიის ორი წევრის მიერ. კანდიდატები, რომელ-ნიც ხმათა დიდ უმეტესობას მიიღე-ბენ, ამომრჩეულად ჩაითვლებიან. და-მატებით არჩევნებზე ამომრჩეულად ის ჩაითვლება, ვინც შედარებით ყვე-ლაზე მეტს ხმას მიიღებს.

არჩევნების დღეს, საარჩევნო სად-გომების კიბებზე, შესავალ-გასავალ-სა და ტალანში (კარიდორებში) არ შეიძლება რაიმე მოწოდების გავრა, საარჩევნო ბარათებისა, პლაკატებისა და ბროშურების დარიდება, სიტყვის წარმოთქმა და საზოგადოდ ყოველ-გვარი ავტოცია. არჩევნების განსა-ჩივრება შეიძლება ისევე, როგორც ზემოდ მოვიხსენიეთ.

სათათბიროს დებუტატის არჩევნები.

ტფილისის გუბერნიის ამომრჩე-ვლები უმაღლესის ბრძანებით დანიშ-ნულ დღეს შეიკრიბებიან ტფილისში და არჩევენ ერთს დებუტატს.

ქუთაისის გუბერნიისა შეიკრიბე-ბიან ქ. ქუთაისში და ერთს დებუ-ტატს არჩევენ.

ბათუმისა და სოხუმის ოლქები ბა-თუმში შეიკრიბებიან და ისინიც ერთს დებუტატს არჩევენ.

ამომრჩევლებს შეჭკრებენ საგუბე-რნო საარჩევნო ყრილობაზე, საარ-ჩევნო კრება გახსნება შუალის 12 საათზე და გაგრძელდება იქამდე, ვი-დრე დებუტატების არჩევა გათავდე-ბილება. კრების შეწყვეტა შეიძლება, მაგრამ არა უახეს 12 საათის.

ამომრჩევლებს, რომელნიც არჩე-ვების დაწყების შემდეგ მოვლენ, კრებაზე აღარ შეუშვებენ.

კრებაზე დასწრების ნება აქვთ მხო-ლოდ ამომრჩევლებს.

საარჩევნო კრება კანონიერად ჩაი-თვლება, თუ გამოცხადდა ამომრჩე-ველთა ნახევარი მაინც. თუ ნაკლები აღმოჩნდება, კრებას დანიშნენ მეო-რე კვირისათვისათვის და კანონიერ-გახდები, რაც მე ეხლა ვარ. ძალიან კარგად ახსოვს, ამ წარწერამ მაშინ მასზე ვერავითარი შთაბეჭდილება ვერ მოახდინა. პირიქით, კიდევ გაი-ცინა და დაწყური მასხარად აიგლო. დიდი ლაპარაკი ჰქონდათ სიკვდილ-ზე. უნდოდნენ ერთმანეთი დაეშინე-ბინათ. თავის ქალას ერთმანეთს ხელო-ში აჩენდნენ, მაგრამ მაინც იცინო-დნენ, იცინოდნენ დაკრეკილ კბილე-ბსა და მოღრეცილ ყმებზე.

არც ერთხელ სიკვდილისა არ შე-შინებია. დღეს კი აჩრდილი სიკვდი-ლისა თანა სდევს. სითაც უნდა მი-ბრუნებულიყო, ყველაგან მისი გა-მმხარი, მარდვიანი ხელები ელან-დებოდა. სამარეშია, სამარეში! მაგრამ ოღესღაც იგი სამარეში არ იყო. იცი-ნობა, ხარობა, იტანჯებობა, ფიქ-რობა, სიყვარულით უფეთქავდა ახალგაზდა გული. ეხლა კი სამარე-შია. მომწყვდეულია ოთხ-კუთხ ორ-მოშო. კია-ღუა უღრდის იმ ხე-ლებს, რომლებსაც ისე გატაცები-თ გამოკრებოდა; ისრუნება ლოკები, რომლებსაც ისე გამოკრებოდა ჰქოც-ნიდა; დახუჭულია თვალები, რომ-ლებიც მოკრძალებითა და სიყვარუ-ლით შესიკრებდნენ მას.

რად ჩაიდენ ეგ საქმე, იზვიათო ადამიანო? რომ იცოდეს, რა ტუბი-ლია სიცოცხლე, რაოდენი სიმშვე-ნიერება ქვეყნისაგან, რაოდენი სი-ტკბობაა თვით უსაზღვრო ტანჯე-შაიც კი, მკვდრებით აღდგენისა მო-ისურვებდი და გაშმაგებით დაეწე-ფებოდი ცხოვრების დაუშრეტელ სიტუაციას. ერთხელ მაინც რომ ამოიხედა საფლავიდან, ამ წუთი-სოფლის განმარებას ვერ მოახერ-ხებდი. მოვალ შენს საფლავთან, ცრემლით დაენაგ მიწას. ყოველ დღე ყვაილებით შეგვაკობ იმ აღ-

რად ჩაითვლება, რამდენი ამომრჩე-ველიც უნდა დაესწროს.

სხლომის განხილვის, თავმჯდომარე კითხვობას არჩევნების შესახებ კა-ნონს და ამომრჩეველთა სიას; შემ-დეგ შეადგენენ ოქსს გამოცხადებულ ამომრჩეველთა თაობაზე.

ამომრჩევლები ფარულს ბარათე-ბით დაასახლებენ სადებუტატო კან-დიდატს. შემდეგ დასახლებულ კან-დიდატებს კენქს უყრიან იმ რიგით, თუ, ვინ ამოიღო ყველაზე მეტი ბა-რათი. ვისაც სამ ბარათზე ნაკლები მიუღია, კენქს არ უყრიან.

დებუტატად ამომრჩეულად ის ჩაი-თვლება, ვინც ამომრჩეველთა რიც-ხვის ნახევარ ხმას მიიღებს და უზი-არტესობა მიეცემა იმას, ვისაც ყვე-ლაზე მეტი თეთრი კენქი აღმოჩნ-დება. თუ ორი ან პირდა ერთიანი რიცხვი ორიო ხმათა, საქმე კენქის ყრით უნდა გადასწყდეს.

კენქის ყრის გათავებისას თუ აღ-მოჩნდა, რომ არც ერთს კანდიდატს არ მიუღია საჭირო რიცხვი ხმებისა, ხელმოწერად მოხდება არჩევნები და არჩეულად ჩაითვლება ის, ვისაც შე-დარებით ყველაზე მეტი ხმა ამო-უვა.

დებუტატად არჩევა შეიძლება მხოლოდ იმ ამომრჩევლისა (პროპო-ზირიკისა), რომელიც ყრილობას დასწრებად მოხდა. სადებუტატო კანდიდა-ტმა უნდა იცოდეს რუსული ენა და განაცხადოს თანხმობა კენქის ყრი-სა.

დებუტატად არჩეულმა პირმა სამსა-ხურს თავი უნდა დაანებოს, სადაც უნდა იყოს, სამოქალაქოსა თუ სა-ხელმწიფო დაწესებულებაში.

სადებუტატო კანდიდატისათვის მი-ცემული შავი და თეთრი კენქის რიცხვი იწერება განსაკუთრებულ საარჩევნო ქალაქზე. ყრილობას შეუძლიან თავისიანებში აირჩიოს რამდენიმე კაცი თავმჯდომარის და-სახმარებლად კენქის თვისის დროსა. არჩევნების გათავებისას საარჩევნო ქალაქის ყრილობას წაუკითხავენ და ხელს მოაწერენ თავმჯდომარე და მსურველი ამომრჩევლები.

გარდა არჩევნების საქმისა, საარ-ჩევნო ყრილობებს არაფრის გამო შეუძლიან მსჯელობა იქნაონი და რაიმე განკარგულება გამოსცენ.

არჩევნების გათავებისას სხდომა დაიშლება. ყრილობის თავმჯდომარ-ე მეორე დღესვე შეატყობინებს არჩევნების ამბავს გუბერნატორს.

გუბერნატორი მაშინვე გაზავნის სახელმწიფო სათათბიროში და ამო-რჩეულ დებუტატთა სიას გამოცხადე-ბულად სენატს გაუგზავნის.

დებუტატების არჩევის კანონიერ-ებას თვით სახ. სათათბირო განი-ხილავს. ამიტომ თუ არჩევნების გან-საჩივრება მოინდობა ვინმე სამი დღის განმავლობაში გუბერნატორს უნდა მისცეს განცხადება სახ. სათათბიროს სახელთანაზე. გუბერნატორი ერთი კვირის განმავლობაში განცხადებს

გილს, სადაც შენ ვანიხვენებ. ვანი-ხვენებდი? ვინ სულელმა მოიგონა ეს სიტყვა? მოიგონა, ჩიხივინა შესს საფლავში და მაშინ კარგად დანი-ხავს, რაინარი განსვენება სიკვდი-ლი! ძალიან ხუმარა კაცი უნდა ყო-ფილიყო ამ სიტყვის მამოძრის, ამას-თანვე მშიშარაც. აღბად სიკვდი-ლისა ძალიან ჰმზებია და ბუნების ამ ტრუტსურ მოვლენისთვის განსვენე-ბა და უარკმევი.

შალვა მძივდ აბიჯებდა კუთხიდან კუთხეში. ათასნაირი აზრი უტრია-ლებდა თავში. თუთუენის ბოლით ავსილიყო ოთახი. ფანჯრა გამოაღო. ქუჩიდან სუფთა ჰაერია დასკრა და ოთახი ცოტათი გაგვარდა. შალ-ვა ჩაფიქრებული სახლის სასურავეს გადასტკეროდა. ძილის დრო იყო, მაგრამ არ ეძინებოდა. უძილობისა გან და თუთუენის ბევრი წვეისაგან თავი დაუშინდა. საფეთქლებმა ტუ-ხა დაუწყა.

ქუდი დახურა და ქუჩაში გავიდა. ქალაქს ვინა. აქა-ღუა თუ გამოჩნდე-ბოდა ვიღაც დაღვიანებული სტუ-დარი. შალვა უგზო-უკვლოდ დაეხე-ტებოდა ქუჩებში. მწარე კაეშანი, გაულის მღრნელი დარდი ღვივით დასისლოდა. ვერაი ფიქრობდა. ყველაფერი ბუნდოვანად ესახებოდა. კარებთან ატუხული მეგზოვეც კი მოულოდნელ აჩრდილად მოეჩვენა. შალვა მივიდა მეგზოვესთან და მხრებ-ზე ხელი დასკრა.

— რას ატუხულობარ, ძიობილო? — ისე, ბატონო! — უპასუხა მეგზო-ვემ და გვერდზე გადაგა.

— რესტორანი ახლო არსად გვევ-ლებ? ვაგივო, ღვინოს დაგაღვი-ნენ, — ნაწყვტ-წაწყვტად ეუბნებო-და შალვა და თითქმის ძალით მი-ათყვდა მეგზოვეს.

საარჩევნო ყრილობის განმარტები-თურთ სახელმწ. სათათბიროს გაუ-გზავნის.

სათათბიროს შეუძლიან გაბათი-ლოს დებუტატის არჩევანი, თუ გა-ბათილების მომხრე აღმოჩნდება სა-თათბიროს წევრთა ორი მესამედი.

თუ რომელიმე დებუტატის არჩე-ვანი გაბათილეს მაგივრად არჩეულად ჩაითვლება მისი მომდევნო, ე. ი. ვი-საც გაზავებულბში ყველაზე მეტი ხმა აღმოჩნენია (ხმათა რიცხვი უე-ტველად ამომრჩეველთა ნახევარს უნდა აღემატებოდეს). თუ ყველა დებუტატის არჩევანი გაბათილეს, ხელმოწერე, დამატებითი არჩევნები დაიწმენა ძველ ამომრჩეველთა (გვიმორწიკების) მონაწილეო-ბით.

ასევე მოხდება, ამა თუ იმ მიზეზის გამო სათათბირო წევრთა თუ თავი დაიხედა დებუტატობას და სათათ-ბიროს მუშაობის ვადის გათავებამდე დარჩენილა წელიწადზე მეტი.

ის პირნი, რომელთაც სენატი სა-თათბიროს წევრად გამოაცხადებს დებუტატებად ჩაითვლებიან იქამდე, ვიდრე სათათბიროს არ გაუბათილე-ბია მათი არჩევანი, ან მუშაობის ვა-და არ გასთავებიათ.

(დასასრული იქნება)

სად რამდანი ამომრჩე-ველი უნდა ამოიკრიოს

გუბერნიისა, ოლ-ქისა, მახრისა და განყოფილებათა სახელი.	ამომრჩეველთა რიცხვი.	ამთხში ყრილობა-ბებისაგან.	საფ. ყრილობათა წარმომადგენელთა რიცხვი.	მემახმელოვანთა რიცხვი.	ქალაქის ამომრჩეველთაგან.
ტფ. გუბერნია.					
ტფილისისა	12	1	3	8	
ახალ ქალაქისა	5	2	2	1	
ახალციხისა	4	1	2	1	
ბორჯომისა	7	1	6	—	
გორისა	10	2	7	1	
დუშეთისა	4	1	2	1	
სიღნაღისა	5	2	2	1	
თელავისა	5	1	3	1	
თიანეთისა	3	1	2	—	
სულ	55	12	29	14	
ქუთ. გუბერნია.					
ქუთაისისა	9	2	4	3	
ზუგდიდისა	5	1	3	1	
ლონჩხუშისა	3	1	2	—	
ოზურგეთისა	5	1	3	1	
რაჭისა	4	1	3	—	
სენაკისა	6	1	3	2	
შორაპნისა	6	2	4	—	
სულ	38	9	22	7	
ბათუმისა და სოხუმის ოლქი.					
ბათუმისა	6	1	2	3	
ბათუმისა	3	2	—	1	
სოხუმის ოლქი	5	2	2	1	
სულ	14	5	4	5	

— დაგვიანებულია, ბატონო, ეხლა ყველა რესტორანები დაკეტულია — უპასუხა მეგზოვემ და ექვიანად ახელ-ჩახვდა შალვას.

— არა უშავს რა! სარდაფი მაინც იქნება ზღა, სამიკიტრო, — არ ეშვებოდა შალვა.

მეგზოვეც ფრთხილად გაჰყვა, თან აქეთ-იქით იტკირებოდა. კარგა ხე-რეტილი შემდეგ, რომელიც იმ-ყრულებულ შესახვევში, ქუჩიან სარ-დაფს მიადგნენ. დაგვიანებული მო-ქიქვენი უაზროდ ლაზნანდრობ-დნენ. შალვას მსუქან-მსუქანი მიკი-ტანი მიეგება, მიიბატეა და სარ-დაფის კუთხეში, სუფრის ნაცვლად, მაგიდაზე ძველი გაზეთის ნაგლეჯი გაუშლა.

— რას გვიბრძანებთ, ბატონო? — მოკრძალებით შეეკითხა მიკიტანი. ეტყობოდა, მისი სამიკიტრო ამის-თანა სტუმრებს ჩვეული არ იყო.

— რა გაქვს?

— ყველაფერი. ბრძანეთ, რაც გნებავთ, მოგართმევთ.

შალვამ ცოტა უნდოდა შეხედა და თვალთ გადასწავლა დასლზე გამოქი-მულ ცივ საქმელებს.

— მაშ, ერთი ცივად დედალი მო-გვიტანე და... —

— ქათამი არა გვაქვს, ეს არის ეხ-ლა გამოგვლია, — ბოდიშით უპასუ-ხა მიკიტანმა და სახის ისეთი გამო-მეტყველება მიიღო, თითქმის მის ბავთ თვით განზორკთილებული ქეშმარიტება დაადგესო.

ილიაოზა თალავაი

ილიაოზა ე. ი. 20 ივლისი, შვიდ-როდ არის შეკავშირებული ჩვენ დი-დებულ მამულიშვილის და სახელო-ვან მგოსან ილია ჭავჭავაძის ხსო-ვნასთან.

მას შემდეგ, რაც მოკირანხულე ილიას ამაგი და დავწლი ასე უღე-თოდ იქნა გარდახდილი წიწამურის გზაზე, ყოველ წელს ილიაოზას თე-ლოვის და მასთან კახეთის საზოგა-დოება იგონებს სულმანთ პოეტს და პარტიკულარს სკვების მის სახელს, რაც გა-მონახტება ილიას სასოგარდ გამარ-თულ საღამოზე დასწრებით.

ასეთ საღამოს ჰმართავს წ.-კ. სახ. თელავის განყოფილება და ორნარი მიზანს ემსახურება: ერთი პარტიკულარ-სკვების ხსოვნას და მეორე არსებობის საშუალებას აძლევს თა-ვის სკოლას.

ასეთ საღამოს ყოველთვის დიდ-ძალი საზოგადოება ესწრება, რო-გორც ადგილობრივ, ისე მახრადამ, ყოველთვის ნაყოფიერად გვირგვინ-დება და თვით საზოგადოებაც კმა-ყოფილი რჩება საღამოს შინაარსით.

წელსაც — 20 ივლისს წ. კ. გამ. სახ. თელავის განყოფილება ჰმარ-თავს ასეთ საღამოს, რომლის შე-შნადებას უკვე შეუდგა. საღამოს დიასახლისობა მიწნდო ვანყ. ვამგ. წევრს თავისი ასულს ქეთევან რუ-სიშვილისას.

ამ საღამოთი გამართება: ამოთეო-ზი, წარმოდგენა, ცოცხალი სერუ-თები და საკონცერტო და სალიტე-რატურო განყოფილება. მასალა სულ ილიას ნაწარმოებიდან იქნება ამო-ღებული. ბოლოს გამართება ცეკ-ვა, რომელსაც ნადიმი მოჰყვება.

დავიწყებული.

მღვთიერი ამაზი

ს. საგარეჯო (გარე კახეთი). გა-რეჯელების დღევანდელ უბირველს საკირობას წყლის გამოყვანა შეად-გენს. აქ რამდენიმე სოფელი საგუ-ბლობს ერთ წყაროთი, რომელიც გამოყვანილია ქუჩრიანთ უბანში. ყველამ იცის აგრედე ის დაბრკო-ლებები, რომელიც აუცილებლად უნდა განიცადოს წყალზე წასულმა დღე-კაცმა. დღე-კაცობა წყალზე დაღის „ტიკაურის“ გზით, რომელ-ზედაც განუწყვეტილად მიდის წყალი. ბევრი ფეხ-შიშველა მოსიარულე დღე-კაცებში ცივდებიან და ავად ხდებიან. მარშან განხრახებს წყლის გამოყვანა, მაგრამ საქმე ვერ მოაგვა-რეს. ამის უმთავრეს მიზეზად იმდენ-ნად მცხოვრებთა ნივთიერი ულო-რმობა არ ჩაითვლება, რამდენადც სოფლის რამდენიმე გავლენიანი პი-რი. ჩვენი სოფელი, პარტიკულარი იმე. ქუჩრიანი დაპირიანად წყლის გამოყვანა გვემის შედეგად და ხელ-მძღვანელობას უსასყიდლოდ. მაგ-რამ გუფებმა ვერ ისარგებლეს ამით. საკირო და სასურველი კია, ჯან-

მართლობისათვის ამ აუცილებელ საქმეს გარეჯელებმა ხელ შეიკრე-დნენ მოკიდონ ხელი და თავის დიდებს ქალესა და უნდესი განუხრახავს უბან დაკარგულსა სიარულე და მასთან იხსნან ქალსუფთება განკაცება საგან.

23 ივლისს გავალ და პეტერბურგს 27 ივლისს ვიქნები.

რამი. დასრულდა გამოცემა დალი-ბის საქმისა, რომელსაც მეფის მოკვლა უნდა. გენერალ-პროკურორის ახრით ამ საქმეში შეთქმულების ადგილი არა ჰქონია და რომის სამოსამართლო პალატის სამართალში მხოლოდ დალიბის მიცემას თხოულობს.

ნიულო. ბარკის შვიდათ დილეური ფასი მოუმატეს. ნათ-სადგურის მუშები მუშაობას შეუდგნენ.

მუდგენი. მონარქისტულ პარტიის მომხრეს, განხრევის დროს უპოვეს მიწერ-მოწერა და საბუთები, რომელიც ამტკიცებს, რომ რესპუბლიკის წინააღმდეგ შეთქმულებაში მიწერილობა აქვთ მანჯუროსი დიდებული და ზოგიერთს პრინცს. გამოცემა სწრაფობს.

აღლენდი (ნორვეგია). მშვიდობით დაბრუნდა 1910 წელს უკვლავ დაკარგული მიკელსონი, ცნობილი მკვლევარი ჩრდილოეთის პოლიარქტიკისა. მასთან ერთად მისი მეგობარ ივერიცია დაბრუნდა.

სოფია. ტამბოლიდან ასეთი ცნობა მოვიდა: ამოხების შემდეგ მესამედ მომადარ სახელმწიფო ცვლილებას მოჰყვა ის, რომ სერიალური და საქმის მოკვლეული კაბინეტი იარჩის. კაბინეტი მოჰყვა ყველა საუკეთესო სახელმწიფო კაცი იმ-სალონისა. იმედი აქვთ, რომ ისინი ქვეყანას დაამშვიდებენ, თუ ერთობისა და პროგრესის კომიტეტი, რომელსაც ახლა მინჯა და მინჯი ძალიც ათარ აქვს, ფარულს აგიტაციას არ მოჰყავს ხელსა.

სტამბოლი. დეპუტატთა პალატის პოლიცია იცავდა, რადგან საწინააღმდეგო მანიფესტაციებს ელოდნენ. მანიფესტაციები არ მომხდარა. პალატამ ხელ-ახლა უკამათოდ აღიარა დიდის ვეზირის გადაყენების საქმეობა.

მიტროვიცა. ისა ბოლშევიკი რამდენიმე ათასის აღმანებით ქალაქში შევიდა. წინააღმდეგობა არავის გაუწევია.

აქაურთა შთანხმების პარტიამ სულთანს დეპუტატ გაუგზავნა, დუკანევილი დაიბრუნა პარლამენტი და ასახო არჩევნები დანიშნა.

თავრიზი. მჭრეტელები კრებიდა. ყველგან ერთხმად აღგენენ, სეპედარი ქალაქში არ შემოიშვან, რადგან ის რევოლუციას და არეულობას შემოიტანს. კრებებში სამღვდლოება მხურვალე მონაწილეობას იღებს.

მუჯაუდ-დოლუმე ჩამოახრია რევოლუციონერი მამედ-ალა, რუსის ჯარზე თავდაცემის მონაწილე.

ხიო. როჯაბ-ალის ყაილთა ბრბომ, ქიარდლის ქალაქში 9 სპარსელების გამარცხის შემდეგ, სოფელ დიხუ-დისთან მთავრობის მხედართ სროლა აუტყდა და ერთი აფიცერი მოკლა.

ბერლინი. დასავლეთ გერმანიის მრავალი ადგილის დიდ ნიადაგები მოგარდა, მხეივ მოჰყვა, რომელსაც ქუჩაზე რამდენიმე კაცი მოკლა.

აქურდობა. (ისლანდია) დაიღუპა სათევზაო გემი „სილანდია“. დაიღუპა 11 კაცი.

სიო. დილმანის მახლობლად ქუროთები სოფელს არგავანს დაეცნენ. ერთის საათის სროლის დროს ოთხი ცხობიერი დასკრეს და გაიქცნენ.

ქაშპარი. ხოთანში გაჩენილიმა ცეცხლმა 4,000 სახლი ჩინოქა. ცეცხლის კერძო პირობის წაქიშევლი უნდა იყოს.

ცეცხლი. რუსეთის ახალმა დესპანმა ა. ა. გორსკიმ მეფეს დარბაზობის დროს რუსეთების გრაზობა ჩააბარა.

ქუანჩენი. 60 ხუნზუს პოლიციის ჯარი დაედევნა, მაგრამ დამარცხდა.

ბელგრადი. სერბიის მართლმადიდებელ ეკლესიის ავტონომია გააუქმეს, რამაც დიდი ადგილება გამოიწვია. ამის სარჩულად პოლიტიკურ მისაზრებას ასახელებენ, რომლის გულისათვისაც ხორვატიის კონსტიტუცია გააუქმეს.

ლიონი. გაფიცვის კომიტეტი მოწოდებით მიმართა მუშებს, მუშაობას დაეძაბათ.

თავრიზი. რუსეთის გენერალურ აკონსულატი პეტრია წარადგინა.

ნეს, სეპედარის მოსვლას ხელი შეუწყო. პოლიციის ტრონიკის რაზმმა შესვენები დაამარცხა სოფ. სათითან.

ნანსი. სამუნიციპალიტეტო ბანკეტზე შეიკრებნენ დანაცხად: მთავრობის სკანდალს შინაური თუ გარეშე საქმეებში იყოს მრჩეველი ხელმძღვანელი და განმანათლებელი. საფრანგეთის პოლიტიკა შინ თუ გარედ არის პირდაპირი მოქმედება. მისი ფორმულა მოკლედ ასეთია: მშვიდობიანი და ღირსეული დემოკრატიული პროგრესი.

სოფია. ბულგარეთის გაზეთები საგონებელს მისცემინ იმ ხმების გამო, ვითომც სხიზმს აუქმებენ და ცარკადოდან ეგზარკის ითხოვენო. ეს საქციელი ბულგარეთის ეკლესიის მთლიანობას დაარღვევს. სოფიის სინოდმა გამოაცხადა, რომ საქციელი საქმეში სინოდის დამოუკიდებელია. ამ ცნობის გამო ნაციონალური გაზეთები სინოდს ეროვნულ საქმის მოლაპარაკედ სთვლიან. ჟურნალისტთა კრებამ დაადგინა, თავგამოდებით იბრძოლონ ბულგარეთისა და მაკედონიის ეკლესიის მთლიანობის დასაცავად, რომელსაც სათავეში ერთი ეგზარკოსი ეყოლება.

რ უ ს მ ი ი.

ადგა. ნათესადგურის მუშამ ექიმს შეწვევით დასკრა, რადგანაც მისის წამლობით კაყოფილი არ იყო.

პეტერბურგი. აკრძალეს ჟურნალ „სოფრემენი“ მარკის მეშვედ ნომერი, სადაც დაბეჭდილია ლექსი „სასახლე“.

გარეგან საქმეთა მინისტრი გროდნოს გუბერნიის გაეგზავრა. საყოველთაოდ აცხადებენ, რომ ვინც აღმოაჩენს დანის როსტაის ხაზინის ბუფალტერ ნიკოლაევისგან წაღებულ 150,000 მან. ე. ი. იმას 10% მიეცემა.

ვტეხმეტი. ხოლგით 5 კაცი გავდა ავად, ერთი გარდაიცვალა.

ეკატერინინბურგი. მემარჯვენე ორგანიზაციები სახელმწიფო სათათბიროში გასაკომპიტროფანეს კანდიდატურას ადგენენ.

პეტერბურგი. აკრძალეს „ნეცკია“ ზეგლად-ს მე-17 ნომერი, რომელშიც მოთავსებული იყო „დემოკრატია“ და ნაროდნიკობა ჩინეთში“ „სოციალური მნიშვნელობა ჩინეთის რევოლუციის“ და ლექსი „ორი ინგალიდი“.

პიტიგორსკი. ტრამვაის კანტონის სამი მძარცველი დაეცა. პოლიციელი დაედგინა, რომელიც მოკლეს. სამივე მძარცველი შეიპყრეს, ერთი დაქრილია.

უ ს ს ო ე თ ი

რუსეთ-იაპონიის შეთანხმება. მუდგენის იაპონურ განცხად ტოკიო-დან დეპუტათ აცხადებენ: რუსეთისა და იაპონიის მთავრობამ საჭიროდ დანიშნა უფრო სრული შეთანხმების აუცილებლობა და ამიტომ ამის თაობაზე პეტერბურგში მოლაპარაკება გამართა.

ტოკიოს უმაღლეს საბჭოს არაჩვეულებრივი სხდომა ჰქონდა და სხენებელი შეთანხმება უკვე მოხდა. იგი უფროთებს რუსეთ-იაპონიის შორის არსებულ შეთანხმებას და ჩინეთში მომხდარ ცვლილების მიხედვით გარკვევით აღწესებს რუსეთის უფლებებს მონგოლეთში, ხოლო იაპონიისას—მანჯურიაში.

უკვე აცნობეს ინგლისს ახალ შეთანხმების ამავი რომელსაც იყაბული იგი.

ამ ამავმა დიდი უკმაყოფილება გამოიწვია ჩინეთში; განხეთქილ სახეც ცხარე წყურბლებით, აშკარად აღნიშნენ რუსეთისა და იაპონიის მიერ ჩინეთის განაპირა ნაწილების ტაცებას. იგინი მოუწოდებენ ჩინელებს, ჯერადვინ აღსწონ-დასწონონ დღევანდელი სახითაო მდგომარეობა და ურჩევენ: რუსეთ-იაპონიის კავშირის წინააღმდეგ ჩინეთ-ამერიკის კოალიცია შეადგინეთ, რომელიც თავისუფლო მოქმედების გზას გაუხსნის დღეს ყველსაგან დაბრძენებულ ჩინეთსაო. პანამის არხის გახსნის მოახლოებამ—ამომხედ გაზეთები—აიძულა იაპონია რუსეთს დაკავშირებოდა, რომ ზურგი გამაგრებული ჰქონდეს ამერიკასთან აუცილებელ შეტაკების დროს... უნდა გვახსოვდეს, რომ რუსეთ-იაპონიის კავშირი საშინელ საფრთხეს უშვადებს ჩინეთის განაპირა ნაწილებსაო.

ოსმალეთის კრიზისი. როდესაც ინგლისში მყოფ ოსმალეთის ელჩს თვევიქ-ფაშას დიდი

ვეზირობა შესთავაზეს, თანხმობის ერთ-ერთ პირობად მომავალ სამინისტროს სრული დამოუკიდებლობა დაუდგა ოსმალეთის მთავრობას; ეს იმას ნიშნავდა, რომ მის მიერ შედგენილი კაბინეტი უნდა განთავისუფლებულიყო ახალგაზდა ოსმალთა გავლენისაგან და ახლანდელი პარლამენტი, რომელიც სხენებულ პარტიის გავლენითაა არჩეული უნდა დაეთხოვია. სულთანს ასეთი ზომები რადიკალურად ეჩვენა რადგანაც უამისოდ თვევიქ-ფაშა უარს ამბობდა რემეტირებაზე, სამინისტროს შედგენა გავლენითაა-ფაშას მიენდო, რომელმაც სამინისტრო პორტუგელები ასე გაანაწილა:

შეიკრულ-ოსმალად ჯემალ-ედინი; მინისტრებად: იუსტიციისა—ხილმი-ფაშა, შინაგან საქმეთა ფერიდ-ფაშა, სამხედრო—ნაზიმ-ფაშა, საზოგადო საქმეში—ნურად-უნდინი, ფინანსთა—ზინა-ფაშა, სასოფლო-ქსილო-ფაშა, საბჭო და სატყუო საქმეთა—არისტილი.

ალბანეთის აჯანყება. ალბანეთის მდგომარეობა დღითიდღე მწვედვება: დიკოვოსი, იბესა, მიტროვაცა, პრიშტინისა და ფერი-ზოვიჩში არსებული რევების წინააღმდეგ პორტეტის ნიშნად აჯანყებულთა თანსაგრძობლად ბაზრები დაეცა. ყველა ქალაქში დიდებული მანიფესტაციები იმართება. პრიშტინისა და სტამბოლს შუაგანუყვებელი მიწერ-მოწერა სწარმოებს. გამოცხადდა სულთნის ირადე, რომლითაც ოსმალთა მმართველი მშვიდობისაკენ მოუწოდებს ალბანეთის ხალხს და აცხადებს: ბრძანება გაეცემა სამხედრო მოქმედების შესაჩერებლად და ახალი სამინისტროც ისეთი შემაღვინეობისა იქნება, რომელიც პარტიისა შორის ბრძოლაში არ ჩაერევა. სულთანი აღთქმას იძლევა, რომ მოკლე ხანში სავანგორო კომისია შედგება, რომელიც ადგილობრივ მთავრებს ალბანეთის საქიროებს, რათა მთავრობამ შესაფერი რეფორმები შემოიღოსო.

გ ა მ ა მ ე ს ზ ე

სახალხო გაზეთის რედაქციის და კასპის უღვაზე რუსეთის საგარეო-საზღვაო მმართველის ბათომიდან გადის:

1. ირგვლივ მოსიარულე, სამშაბათ ღამე 12 ს. 30 წ. ყველა ნავთობდურებში შეიკრულნი 2. ირგვლივ მოსიარულე ხუთშაბათ ღამის 12 1/2 ს. პირდაპირ ბათომ-ყრიონისა, შაბათ ღამე 12 1/2 საათზე გაუფლის სოხუმს; გავრას, სიხას, ტუხასეს, ნოვორასისს, ფეოდოსიას, ილტას, სევსტოპოლსა და მვსატრიას. სამგზავრ. გემები ყველა ნავთობდურში შეიკრული ორშაბათობით 12 ს. დღისით და შაბათობით დღის 12 საათზე, დაწვრილებითი ცნობანი შეიკრება მილონ ტრულიში ში ველიამინოვის ქუჩაზე № 18. ტელეფონი № 11. იქვე იყიდება სამგზავრო ბილეთები და საქანელი, ბარგის ჩაბარება და დახვევა იქ შეიძლება. სანაპორო სარეზერვუარი კაპაპური ბაქო-დან გადის: ახტარანისკენ კვირათობით, ორშაბათობით, სამშაბათობით, ხუთშაბათობით, პარასკევობით და შაბათობით შუადღის 12 1/2 ს. კრანოვოდსკისკენ ყოველდღე სად. 8 საათ. ახტარანში ხუთშაბათობით სადამის 6 საათ. ლენქორანიში ორშაბათობით სად. 6 საათ. უნჯულში (პირდაპირი ჩქარი) სამშაბათობითა და პარასკევობით სადამის 6 საათზე. კრანოვოდსკისა, ჩიქოვლიანისა, ახტარანისა, მემდენეების ხუთშაბათობით სადამის 8 საათზე. მტკრისაკენ კვირათობით, სამშაბათობით ხუთშაბათობით და პარასკევობით სადამის 6 საათზე. ბაქოში მოდის: ახტარანისკენ ყოველდღე სად. 8 საათზე. კრანოვოდსკიდან ყოველდღე დილის 4. 45 წ. ახტარანიდან ხუთშაბათობით სად. 6 საათ. ლენქორანიდან ხუთშაბათ. დილის 8 საათ. უნჯულიდან (პირდაპირი ჩქარი) პარასკევობითა და ორშაბათობით დილ. 11 ს. მემდენეებისკენ, ახტარანიდან ჩიქოვლიანიდან და კრანოვოდსკიდან სამშაბათობით დილის 6 ს. 45 წ. ყოველგვარი ცნობანი, ტონის გზის ბოლოში და პარასკევობით საქიროების გაგზავნისა თუ დახვევის საქმე იკითხეთ ტფილისში ერევის მოვლენე № 3. „კავკასი“ მერკური ტელ. 682.

ს ა ნ ა მ ო ს ო

ბაქო-დან გადის: ახტარანისკენ კვირათობით, ორშაბათობით, სამშაბათობით, ხუთშაბათობით, პარასკევობით და შაბათობით შუადღის 12 1/2 ს. კრანოვოდსკისკენ ყოველდღე სად. 8 საათ. ახტარანში ხუთშაბათობით სადამის 6 საათ. ლენქორანიში ორშაბათობით სად. 6 საათ. უნჯულში (პირდაპირი ჩქარი) სამშაბათობითა და პარასკევობით სადამის 6 საათზე. კრანოვოდსკისა, ჩიქოვლიანისა, ახტარანისა, მემდენეების ხუთშაბათობით სადამის 8 საათზე. მტკრისაკენ კვირათობით, სამშაბათობით ხუთშაბათობით და პარასკევობით სადამის 6 საათზე. ბაქოში მოდის: ახტარანისკენ ყოველდღე სად. 8 საათზე. კრანოვოდსკიდან ყოველდღე დილის 4. 45 წ. ახტარანიდან ხუთშაბათობით სად. 6 საათ. ლენქორანიდან ხუთშაბათ. დილის 8 საათ. უნჯულიდან (პირდაპირი ჩქარი) პარასკევობითა და ორშაბათობით დილ. 11 ს. მემდენეებისკენ, ახტარანიდან ჩიქოვლიანიდან და კრანოვოდსკიდან სამშაბათობით დილის 6 ს. 45 წ. ყოველგვარი ცნობანი, ტონის გზის ბოლოში და პარასკევობით საქიროების გაგზავნისა თუ დახვევის საქმე იკითხეთ ტფილისში ერევის მოვლენე № 3. „კავკასი“ მერკური ტელ. 682.

სახალხო გაზეთის რედაქციის და კასპის უღვაზე რუსეთის საგარეო-საზღვაო მმართველის ბათომიდან გადის:

1. ირგვლივ მოსიარულე, სამშაბათ ღამე 12 ს. 30 წ. ყველა ნავთობდურებში შეიკრულნი 2. ირგვლივ მოსიარულე ხუთშაბათ ღამის 12 1/2 ს. პირდაპირ ბათომ-ყრიონისა, შაბათ ღამე 12 1/2 საათზე გაუფლის სოხუმს; გავრას, სიხას, ტუხასეს, ნოვორასისს, ფეოდოსიას, ილტას, სევსტოპოლსა და მვსატრიას. სამგზავრ. გემები ყველა ნავთობდურში შეიკრული ორშაბათობით 12 ს. დღისით და შაბათობით დღის 12 საათზე, დაწვრილებითი ცნობანი შეიკრება მილონ ტრულიში ში ველიამინოვის ქუჩაზე № 18. ტელეფონი № 11. იქვე იყიდება სამგზავრო ბილეთები და საქანელი, ბარგის ჩაბარება და დახვევა იქ შეიძლება. სანაპორო სარეზერვუარი კაპაპური ბაქო-დან გადის: ახტარანისკენ კვირათობით, ორშაბათობით, სამშაბათობით, ხუთშაბათობით, პარასკევობით და შაბათობით შუადღის 12 1/2 ს. კრანოვოდსკისკენ ყოველდღე სად. 8 საათ. ახტარანში ხუთშაბათობით სადამის 6 საათ. ლენქორანიში ორშაბათობით სად. 6 საათ. უნჯულში (პირდაპირი ჩქარი) სამშაბათობითა და პარასკევობით სადამის 6 საათზე. კრანოვოდსკისა, ჩიქოვლიანისა, ახტარანისა, მემდენეების ხუთშაბათობით სადამის 8 საათზე. მტკრისაკენ კვირათობით, სამშაბათობით ხუთშაბათობით და პარასკევობით სადამის 6 საათზე. ბაქოში მოდის: ახტარანისკენ ყოველდღე სად. 8 საათზე. კრანოვოდსკიდან ყოველდღე დილის 4. 45 წ. ახტარანიდან ხუთშაბათობით სად. 6 საათ. ლენქორანიდან ხუთშაბათ. დილის 8 საათ. უნჯულიდან (პირდაპირი ჩქარი) პარასკევობითა და ორშაბათობით დილ. 11 ს. მემდენეებისკენ, ახტარანიდან ჩიქოვლიანიდან და კრანოვოდსკიდან სამშაბათობით დილის 6 ს. 45 წ. ყოველგვარი ცნობანი, ტონის გზის ბოლოში და პარასკევობით საქიროების გაგზავნისა თუ დახვევის საქმე იკითხეთ ტფილისში ერევის მოვლენე № 3. „კავკასი“ მერკური ტელ. 682.

ს ა ს ო ნ ი ბ ა რ ო მ ი მ ი მ ი

უნჯები: 1, 2—გ. ფომინა-ოსმინოვისა (ვაკეხი, საკუთარი სახლი, ტელეფ. 461). მე-4 და რუსის ბაზარში ქრ. ლ. ქანაპირისა (სოლოლაკი, ახალღების ქ. 5, 517). 5—6 ა. მ. წაბლდუდევკი (გრიბოედოვის ქ. 40, ტელ. 645). 10, 11—12 გ. ა. მარაქოვი (მიხეილის ქ. 174 ტელ. 327). 7—8 გ. თ. ნაიოვილი (გორანოვიცის ძველთა, მონუმენტი შესახებ. ნ. ტელ. 487). სასურველია, თვითონ მსჯობებლები დაგვეზარადონ სასანიტარო უსეთებების შენობებში და სადაც-ც ამ მხრივ უწყობას შექმნიან—სახლებში თუ სხვა ადგილებში სასანიტარო მოთხოვნილებათ არღვევენ. უსს საქმე-სასმელს აკეთებენ და ჰყდიან და სხ.—დაუფრთხილდენ ზემოდ დასახლებულ ექიმებს სერბობან, წყროლებითი განცხადებები ყველას შეუძლიან გარდასცეს ქალაქის საგარეო პოლიციის კანტონებში. ექირის მოქმედანზე. რუსის ბაზარში, თათრის მოედანზე, ასეთის მოედანზე, ავღანობაში რიუს ქუჩაზე, 54, ლეისანდელის ქუჩა 55 და მაკაისის მოედანზე.

ბაქო-დან გადის: ახტარანისკენ კვირათობით, ორშაბათობით, სამშაბათობით, ხუთშაბათობით, პარასკევობით და შაბათობით შუადღის 12 1/2 ს. კრანოვოდსკისკენ ყოველდღე სად. 8 საათ. ახტარანში ხუთშაბათობით სადამის 6 საათ. ლენქორანიში ორშაბათობით სად. 6 საათ. უნჯულში (პირდაპირი ჩქარი) სამშაბათობითა და პარასკევობით სადამის 6 საათზე. კრანოვოდსკისა, ჩიქოვლიანისა, ახტარანისა, მემდენეების ხუთშაბათობით სადამის 8 საათზე. მტკრისაკენ კვირათობით, სამშაბათობით ხუთშაბათობით და პარასკევობით სადამის 6 საათზე. ბაქოში მოდის: ახტარანისკენ ყოველდღე სად. 8 საათზე. კრანოვოდსკიდან ყოველდღე დილის 4. 45 წ. ახტარანიდან ხუთშაბათობით სად. 6 საათ. ლენქორანიდან ხუთშაბათ. დილის 8 საათ. უნჯულიდან (პირდაპირი ჩქარი) პარასკევობითა და ორშაბათობით დილ. 11 ს. მემდენეებისკენ, ახტარანიდან ჩიქოვლიანიდან და კრანოვოდსკიდან სამშაბათობით დილის 6 ს. 45 წ. ყოველგვარი ცნობანი, ტონის გზის ბოლოში და პარასკევობით საქიროების გაგზავნისა თუ დახვევის საქმე იკითხეთ ტფილისში ერევის მოვლენე № 3. „კავკასი“ მერკური ტელ. 682.

ბაქო-დან გადის: ახტარანისკენ კვირათობით, ორშაბათობით, სამშაბათობით, ხუთშაბათობით, პარასკევობით და შაბათობით შუადღის 12 1/2 ს. კრანოვოდსკისკენ ყოველდღე სად. 8 საათ. ახტარანში ხუთშაბათობით სადამის 6 საათ. ლენქორანიში ორშაბათობით სად. 6 საათ. უნჯულში (პირდაპირი ჩქარი) სამშაბათობითა და პარასკევობით სადამის 6 საათზე. კრანოვოდსკისა, ჩიქოვლიანისა, ახტარანისა, მემდენეების ხუთშაბათობით სადამის 8 საათზე. მტკრისაკენ კვირათობით, სამშაბათობით ხუთშაბათობით და პარასკევობით სადამის 6 საათზე. ბაქოში მოდის: ახტარანისკენ ყოველდღე სად. 8 საათზე. კრანოვოდსკიდან ყოველდღე დილის 4. 45 წ. ახტარანიდან ხუთშაბათობით სად. 6 საათ. ლენქორანიდან ხუთშაბათ. დილის 8 საათ. უნჯულიდან (პირდაპირი ჩქარი) პარასკევობითა და ორშაბათობით დილ. 11 ს. მემდენეებისკენ, ახტარანიდან ჩიქოვლიანიდან და კრანოვოდსკიდან სამშაბათობით დილის 6 ს. 45 წ. ყოველგვარი ცნობანი, ტონის გზის ბოლოში და პარასკევობით საქიროების გაგზავნისა თუ დახვევის საქმე იკითხეთ ტფილისში ერევის მოვლენე № 3. „კავკასი“ მერკური ტელ. 682.

ბაქო-დან გადის: ახტარანისკენ კვირათობით, ორშაბათობით, სამშაბათობით, ხუთშაბათობით, პარასკევობით და შაბათობით შუადღის 12 1/2 ს. კრანოვოდსკისკენ ყოველდღე სად. 8 საათ. ახტარანში ხუთშაბათობით სადამის 6 საათ. ლენქორანიში ორშაბათობით სად. 6 საათ. უნჯულში (პირდაპირი ჩქარი) სამშაბათობითა და პარასკევობით სადამის 6 საათზე. კრანოვოდსკისა, ჩიქოვლიანისა, ახტარანისა, მემდენეების ხუთშაბათობით სადამის 8 საათზე. მტკრისაკენ კვირათობით, სამშაბათობით ხუთშაბათობით და პარასკევობით სადამის 6 საათზე. ბაქოში მოდის: ახტარანისკენ ყოველდღე სად. 8 საათზე. კრანოვოდსკიდან ყოველდღე დილის 4. 45 წ. ახტარანიდან ხუთშაბათობით სად. 6 საათ. ლენქორანიდან ხუთშაბათ. დილის 8 საათ. უნჯულიდან (პირდაპირი ჩქარი) პარასკევობითა და ორშაბათობით დილ. 11 ს. მემდენეებისკენ, ახტარანიდან ჩიქოვლიანიდან და კრანოვოდსკიდან სამშაბათობით დილის 6 ს. 45 წ. ყოველგვარი ცნობანი, ტონის გზის ბოლოში და პარასკევობით საქიროების გაგზავნისა თუ დახვევის საქმე იკითხეთ ტფილისში ერევის მოვლენე № 3. „კავკასი“ მერკური ტელ. 682.

ბაქო-დან გადის: ახტარანისკენ კვირათობით, ორშაბათობით, სამშაბათობით, ხუთშაბათობით, პარასკევობით და შაბათობით შუადღის 12 1/2 ს. კრანოვოდსკისკენ ყოველდღე სად. 8 საათ. ახტარანში ხუთშაბათობით სადამის 6 საათ. ლენქორანიში ორშაბათობით სად. 6 საათ. უნჯულში (პირდაპირი ჩქარი) სამშაბათობითა და პარასკევობით სადამის 6 საათზე. კრანოვოდსკისა, ჩიქოვლიანისა, ახტარანისა, მემდენეების ხუთშაბათობით სადამის 8 საათზე. მტკრისაკენ კვირათობით, სამშაბათობით ხუთშაბათობით და პარასკევობით სადამის 6 საათზე. ბაქოში მოდის: ახტარანისკენ ყოველდღე სად. 8 საათზე. კრანოვოდსკიდან ყოველდღე დილის 4. 45 წ. ახტარანიდან ხუთშაბათობით სად. 6 საათ. ლენქორანიდან ხუთშაბათ. დილის 8 საათ. უნჯულიდან (პირდაპირი ჩქარი) პარასკევობითა და ორშაბათობით დილ. 11 ს. მემდენეებისკენ, ახტარანიდან ჩიქოვლიანიდან და კრანოვოდსკიდან სამშაბათობით დილის 6 ს. 45 წ. ყოველგვარი ცნობანი, ტონის გზის ბოლოში და პარასკევობით საქიროების გაგზავნისა თუ დახვევის საქმე იკითხეთ ტფილისში ერევის მოვლენე № 3. „კავკასი“ მერკური ტელ. 682.

მის 12 ს. 10 წ. სახალხო № 6, ნაშუადღ. 2 ს. 44 წ. ნარევი მე-7 კლ. ვაგ. ან მე-11, დილის 4 ს. 37 წ.

ბათუმისკენ: ჩქარ. მატ. № 11. პოლკარტით დილის 10 ს. 44 წ. სავ. № 3, დილ. 9 ს. 41 წ. ხახ. № 5, ხალ. 6 ს. 36 წ. ნარევი. მე-17 ან მე-18. კლ. ვაგ. დილ. 8 ს. 18 წ.

ბათუმისკენ: ხახ. № 7/8 დილ. 7 ს. 58 წ. ხახ. № 9/10 ნაშუადღ. 3 ს. 5 წ.

მცხეთაში: საგზარკო მატ. № 77 ა **, ნაშუადღ. 3 ს. 55 წ. საგზარ. მატ. № 77 **, დილ. 8 ს. 45 წ.

გულუბისკენ: საფოსტო № 74/75 დილ. 2 ს. 40 წ.

ერევნისკენ: ხახ. და საგზარკო მატ. № 78/79, მე-11 კლ. ვაგ. ან, ხალ. 7 8 წ. ხახ. და საგზარკო მატ. № 109/104 —111 კლ. ვაგ. დილ. 11 ს. 28 წ.

ტფილისში მოდის: ბაქო-დან: ჩქარ. მატ. პოლკარტ. № 1, ხალ. 9 ს. 56 წ. სავ. № 3, დილ. 8 ს. 41 წ. ხახ. № 5, ნაშუადღ. 5 ს. 51 წ. ნარ. მე-17 ან მე-11 კლ. ვაგ. № 107, დილ. 4 ს. 56 წ.